

Information om att bevaka den enskildes rätt i ett dödsbo

I ditt uppdrag som god man eller förvaltare ingår det att bevaka din huvudmans rätt i dödsbo. Detta blir vanligtvis aktuellt när någon anhörig till huvudmannen har avlidit och huvudmannen blir delägare i dödsboet. Dödsboets tillgångar fördelas genom att du och övriga dödsbodelägare undertecknar ett arvskifte.

Efter att du skrivit under ett arvskifte för din huvudmans räkning måste du ansöka om överförmyndarens samtycke för att det ska bli giltigt. Överförmyndaren kontrollerar att fördelningen av arvet har skett enligt lag för så att huvudmannen inte förlorar sin rätt till hela eller delar av arvet.

I det här informationsbladet kan du läsa mer om hur du bevakar din huvudmans rätt i ett dödsbo.

Om du har del i samma dödsbo som huvudmannen måste du meddela det till överförmyndaren. Vi förordnar då en tillfällig god man på grund av jävssituationen. Den tillfälliga gode mannen bevakar då din huvudmans rätt i dödsboet.

Så snart du får kännedom om att din huvudman är delägare i ett dödsbo ska du meddela detta till överförmyndaren.

Bouppteckning

Bouppteckningen är en skriftlig förteckning som visar vilka som är den avlidnas dödsbodelägare enligt lag eller testamente. Den avlidnes arvingar kallas för dödsbodelägare. Bouppteckningen visar också den avlidnes tillgångar och skulder som fanns vid tiden för dödsfallet.

Har någon avlidit och din huvudman ska ärva ingår det i ditt uppdrag att se till att en bouppteckning görs inom tre månader efter dödsfallet. Om det går ska du vara med vid bouppteckningsförrättningen, det möte där bouppteckningen görs. Då går man igenom vilka tillgångar och skulder den avlidne hade på

Om du har del i samma dödsbo som huvudmannen måste du meddela det till överförmyndaren.

dödsdagen. Alla dödsbodelägare och efterarvingar ska kallas till mötet.

Du ska även se till att bouppteckningen lämnas in till Skatteverket för registrering inom en månad från bouppteckningsförrättningen.

Det är inte ditt uppdrag som god man att skriva bouppteckningen själv, utan att se till att den blir gjord. Dödsboet kan anlita en juristbyrå för hjälp. Skatteverket tillhandahåller också en hjälpblankett för upprättande av bouppteckning.

Dödsboanmälan

Om dödsboet saknar tillgångar eller om tillgångarna endast räcker till begravningskostnader kan en dödsboanmälan upprättas i stället för en bouppteckning. Om det är aktuellt har dödsbodelägarna ansvar att kontakta kommunen. En handläggare på kommunen gör en bedömning om det ska göras en dödsboanmälan eller en bouppteckning. Mer information hittar du på respektive kommuns hemsida.

Bodelning

Om den avlidne var gift ska det göras en bodelning före arvskiftet. En bodelning betyder förenklat att makarna delar egendomen i två delar. Den ena delen tillhör den efterlevande och den andra delen ska

delas mellan dödsbodelägarna i ett arvskifte. Överförmyndaren måste samtycka till bodelningen. Oftast görs bodelning och arvskifte i samma handling. Samtycke till både bodelning och arvskifte lämnas då i ett gemensamt beslut.

Testamente

Om din huvudman är bröstarvinge har denne alltid rätt till sin laglott (hälften av arvslotten). Bröstarvingar är ett arvsrättsligt begrepp för avkomlingar till en avliden i rakt nedstigande led, dvs. barn samt barnbarn och barnbarnsbarn.

Ett testamente kan vara skrivet på så sätt att en person förlorar sin rätt till arv eller inte får ut sin laglott. Då ska du begära jämkning av testamentet inom sex månader efter att du delgivits testamentet. En jämkning betyder en justering eller förändring och meddelas till testamentstagaren.

Du får inte avstå arv för din huvudmans räkning eftersom det betyder att du ger bort din huvudmans pengar. Du kan heller inte godkänna ett testamente för din huvudmans räkning utan du kan endast bekräfta att du tagit del av testamentet.

Anser du att testamentet är ogiltigt kan du klandra det genom att väcka en talan i tingsrätten. En talan om klander av testamentet ska väckas

inom sex månader från att du tagit del av testamentet.

Är du osäker kan du kontakta en juristbyrå för rådgivning.

Gåvor

Gåvor som den avlidne gav under sin livstid kan påverka vad din huvudman har rätt att ärva. Därför ska du be att sådana gåvor tas med i bouppteckningen. Om huvudmannen är bröstarvinge till den avlidne kan du också behöva begära att gåvorna återgår helt eller delvis, så att huvudmannen får sin laglott.

Om dödsboet ska sälja fast egendom eller bostadsrätt

Ibland ska dödsboet sälja fast egendom eller en bostadsrätt innan arvskiftet är klart. Du behöver då ansöka om överförmyndarens samtycke till försäljning av fast egendom eller bostadsrätt.

Kontakta överförmyndaren för mer information. Även om någon annan sköter om dödsboet är det bara du som ställföreträdare som är behörig att ansöka.

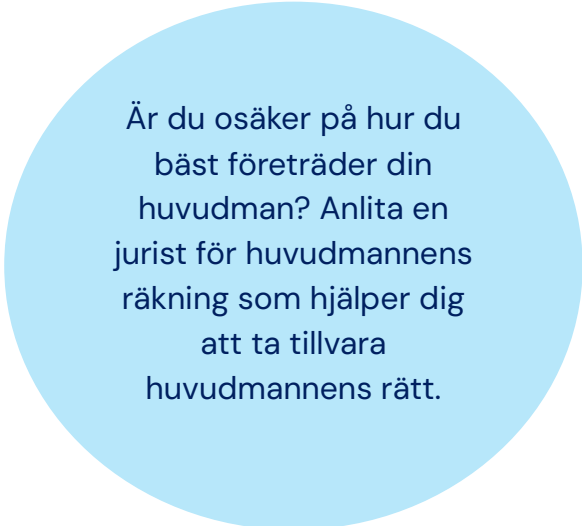
Arvskifte – tillgångarna fördelas

Efter att bouppteckningen registrerats hos Skatteverket kan dödsbodelägarna skifta boet. Det innebär att tillgångarna delas mellan

dödsbodelägarna enligt lag eller som det står angivet i ett eventuellt testamente.

Arvskiftet är ett avtal mellan dödsbodelägarna om hur tillgångarna ska fördelas.

Alla dödsbodelägare ska underteckna arvskiftet och du ska skriva under för huvudmannens räkning.

Är du osäker på hur du bäst företräder din huvudman? Anlita en jurist för huvudmannens räkning som hjälper dig att ta tillvara huvudmannens rätt.

Ansökan om samtycke till arvskifte

Överförmyndaren måste godkänna arvskiftet innan dödsboets tillgångar kan delas mellan delägarna.

Därför ska du ansöka om samtycke och lämna in:

- Ansökan om samtycke
- Kopia av bouppteckning och eventuellt testamente
- Arvskifte i original eller bestyrkt kopia.
- Eventuella fullmakter

- Kontoutdrag över dödsboets konton från dödsdagen fram till dagen då arvet delas
- Kopia av eventuell värdering av fastighet, bostadsrätt eller annat värdefullt lösöre

När överförmyndaren har granskat handlingarna och sett att arvet fördelats enligt lag fattas ett skriftligt beslut om att godkänna arvskiftet.

Efter att skiftet är klart

När skiftet är klart och godkänt av överförmyndaren ska arvet betalas ut till huvudmannen. Du ska då skicka in underlag till överförmyndaren som visar att pengarna har satts in på överförmyndarspärret bankkonto i huvudmannens namn.

Om godmanskabet är begränsat, alltså att godmanskabet ska upphöra efter arvskiftet – då krävs inget överförmyndarspärret konto.

Om huvudmannen ärvt fast egendom eller bostadsrätt ska du skicka in ägarbevis till oss.

Vad ska du göra om dödsboet inte skiftas?

Du ska lämna in en redogörelse om skifteshinder till överförmyndaren om inte dödsboet skiftas inom sex månader. Därefter ska du lämna in en ny redogörelse var sjätte månad fram till dess att dödsboet har skiftats

eller avtalat om sammanlevnad i oskiftat dödsbo.

Ensam dödsbodelägare

Om din huvudman är ensam dödsbodelägare behöver det inte ske något arvskifte. Du ska då se till att dödsboets tillgångar sätts in på ett överförmyndarspärret konto i din huvudmans namn. Skicka sedan ett kontobesked till överförmyndaren som visar att pengarna är insatta på kontot.

CHECKLISTA

Det här behöver du som god man eller förvaltare göra:

- Bevaka att bouppteckningen förrättas – senast 3 månader från dödsdatum.
- Närvara vid bouppteckningen om det går.
- Bevaka att bouppteckningen skickas in till Skatteverket senast en månad efter förrättningen.
- Ta del av eventuellt testamente.
- Om det behövs: begär ändring (jämkning) eller överklaga (klandra) testamentet inom sex månader.
- Om det behövs: begär ändring av gåvor som påverkar arvet. Detta måste göras inom ett år efter att bouppteckningen avslutats.
- Ansök hos överförmyndaren om tillstånd för att sälja fastighet eller bostadsrätt, om det blir aktuellt.
- Bevaka att bodelning och arvskifte görs inom sex månader efter bouppteckningen. Tar det längre tid: meddela överförmyndaren och ange skälet.
- Ansökan om överförmyndarens samtycke till egendomens fördelning i arvskifte.
- Redovisa skiftet när det är klart.

Det här måste du lämna in när du ska ansöka om överförmyndarens samtycke:

- Ansökan (blankett) om samtycke till egendomens fördelning i arvskifte.
- Arvskifteshandling i original eller bestyrkt kopia.
- Kopia på registrerad bouppteckning (inklusive eventuellt testamente).
- Eventuella fullmakter i original eller bestyrkt kopia.
- Värderingsutlåtande för fastigheter, bostadsrätter eller värdefullt lösöre.
- Redovisningsräkning – kontoutdrag från dödsboets konton som visar hur dödsboet förvaltats från dödsdagen till dagen för skiftet.
- I de fall det finns testamente ska underlag som visar att testamentet vunnit laga kraft lämnas in. Delgivningsbevis (vanligtvis legala arvingars bekräftelse på kopia av testamentet om att de tagit del av testamentet) tillsammans med ett intyg från tingsrätten om att testamentet inte klandrats inom klanderfristen (sex månader från det att delgivning av testamentet ägde rum).